

MATEŘSKÁ ŠKOLA, Praha 3
nám. Jiřího z Lobkovic 23/119
130 00 Praha 3

e-mail: mslobkovic@volny.cz
IČO: 65 99 31 10

PROJEKT
PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ
NA ŠKOLNÍ ROK 2020/2021

S názvem:
ETIKETA
aneb

**VÍTEK SE UČÍ SLUŠNÉMU
CHOVÁNÍ**

Zpracovala:
Bc. Tereza Benešová, DiS.
výhradně pro účely MŠ nám. Jiřího z Lobkovic 23/119

SEZNÁMENÍ S PROJEKTEM

Téma:

DÍTĚ A SPOLEČNOST

DÍTĚ A TEN DRUHÝ

Klíčová slova: etiketa, slušné chování, já a ten druhý, tolerance, pomoc druhému, empatie, laskavost, mezilidské vztahy, mezigenerační vztahy

Forma realizace (délka projektu): 5 dní

Časové rozvržení: celý týden – pondělí až pátek, každý den dopoledne

Cíl projektu:

Přiblížit a zopakovat si s dětmi základy slušného chování. Seznámit je se slovem „etiketa“. Osvojit si základní slušné vystupování, správné stolování, jednání s druhým v různých společenských situacích. Projekt má dětem pomoci zorientovat se v oblasti mezilidských vztahů. Má objasnit společenské normy a pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, pomoc starším lidem apod.

Cílová skupina: předškolní třída dětí, 4–7 let.

Místo a prostředí konání: třída v MŠ, zahrada MŠ, pečovatelský dům pro seniory v blízkosti MŠ

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a společnost:

- ➔ poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí; rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí; vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách.

Dítě a ten druhý:

- ➔ seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému; posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem; vytváření prosociálních postojů; rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních.

Očekávané výstupy projektu:

- Dítě dodržuje základní pravidla společenského chování.
- Dítě rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých.
- Dítě respektuje pravidla společenského soužití.
- Dítě uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem.
- Dítě aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy.
- Dítě chápe, že existují určitá společenská pravidla, jimiž je nutné se řídit.

Rizika:

- Dítě nepochopí nutnost dodržovat společenské normy.
- Dítě neprojeví zájem osvojit si základy společenského chování.
- Dítě nebude podporováno ze strany okolí či rodiny, aby uplatňovalo etiku v každodenním životě.
- Dítě nebude nadále rozvíjet své chování ve společenské výchově.

Evaluace projektu:

Cíl: Zhodnotit soulad vytvořených podtémat daného projektu, prověřit naplnění stanovených záměrů jako celku, případná opatření.

Časový rozvrh: Po ukončení realizace daného projektu.

Kdo: učitelka, děti

Fáze:

1. *Příprava:* Stanovení cílů a kompetencí, které budou rozvíjeny. Uvědomění si možných rizik. Cíle evaluace.
2. *Realizace:* Realizace všech naplánovaných aktivit. Hodnocení probíhá průběžně, především po skončení každé aktivity.
3. *Vyhodnocení:* Vyhodnocení po skončení projektu toho, zda byl splněn plán a jak byly naplněny cíle projektu.

Metody evaluace:

Ze strany učitelky -

- 1) rozhovor s dětmi a se skupinou
- 2) pozorování dětí delší časový úsek po skončení projektu: zda uplatňují vhodné společenské chování v každodenních situacích

Ze strany dětí -

- 1) rozhovor po skončení aktivit a samotného projektu: přináší dětem schopnost říct otevřeně své názory, zhodnotit jednotlivých aktivit; pracovní listy
- 2) zjišťující kvíz s otázkami týkající se etikety a společenského chování

PROGRAM PROJEKTU

---

1. DEN – ÚVOD – SEZNÁMENÍ

1) Název činnost: DISKUSE S OBRÁZKY

Konkretizované očekávané výstupy, záměry:

- Dítě si utvoří základní představu o pravidlech chování a společenských normách, chápe slovo etiketa
- Dítě chápe, že každý má právo na svůj názor
- Dítě spolupracuje s ostatními
- Dítě dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla

Motivace: Už jste někdy slyšeli pojem „slušné chování“? Co vás první napadne, když se toto řekne? Co znamená slovo etiketa?

Čas: cca 30 min

Pomůcky a potřeby: obrázky slušného chování – viz příloha či jiné (vytisknout a rozstříhat), velký papír – plakát, na který budou děti lepit obrázky, lepidlo

Popis průběhu dané aktivity: úkolem dětí je pojmenovat a popsat obrázky, poté nalepit na plakát

Vyhodnocení (reflexe, evaluace dílčí činnosti): Po skončení si společně v kroužku řekneme, co máme na velkém společném papíře nalepeno. Proč jsme vybrali zrovna tento obrázek, co nás k tomu vedlo? Velký papír si poté zavěsíme do třídy na viditelné místo.

2) Název činnost: ČTENÍ Z KNIHY „SLON V PORCELÁNU ANEB JAK SE NEZTRATIT V LABYRINTU ETIKETY“ A „DĚDEČKU VYPRÁVĚJ“

Konkretizované očekávané výstupy, záměry:

- Dítě umí ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci
- Dítě umí rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, agresivita, vulgarismy
- Dítě dodržuje společně dohodnutá a pochopená pravidla

Motivace: Paní učitelka dětem přečte z knih o etiketě. Připomeneme si, naučíme a zapamatujeme, jaké společenské chování je v naší kultuře žádané a jaké nikoliv.

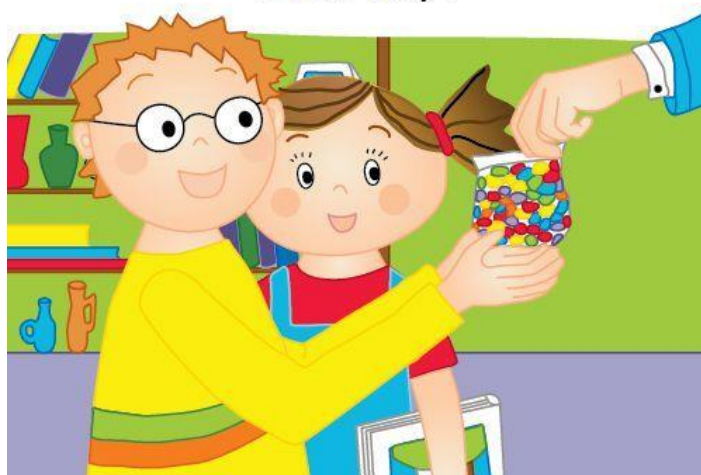
Čas: 30-45 min

Pomůcky a potřeby: kniha „Slon v porcelánu aneb Jak se neztratit v labyrintu etikety“ (Ladislav Špaček, 2006) a „Dědečku vyprávěj“ (Ladislav Špaček). (Případně jiná kniha o etiketě, vhodná pro děti předškolního věku).

Popis průběhu dané aktivity: Předčítání dětem z jednotlivých kapitol knih.

Vyhodnocení (reflexe, evaluace dílčí činnosti): Co nového jsme se dozvěděli? Co je společensky vhodné a co naopak nepřijatelné? Jak se vy chováte v konkrétních situacích? Co si zapamatujeme a čím se budeme řídit?

Co uděláš, když dostaneš bonbony?

2. DEN – AKTIVITY

1) Název činnost: NAMALUJ, JAK SE SPRÁVNĚ OBLÉCT DO DIVADLA

Konkretizované očekávané výstupy, záměry:

- Dítě se učí spolupráci ve skupině
- Dítě získá povědomí o správném chování ve společnosti (v divadle)
- Dítě chápe, že každý má právo na svůj názor
- Dítě zvládne rozlišit vhodnost oděvů na různé příležitosti

Motivace: Ve skupinách si společně nakreslíme, jak bychom se měli správně oblékat do divadla. Zhotovenými obrázky si vyzdobíme naši nástěnku.

Čas: 30–45 min

Pomůcky a potřeby: pastelky, papíry

Popis průběhu dané aktivity: Děti mají namalovat, jak se správně obléknout do divadla, co si vzít na sebe. Dívky malují ženu, která se chystá do divadla a chlapci muže.

Vyhodnocení (reflexe, evaluace dílčí činnosti): Formou diskuse si jednotlivé obrázky popíšeme, vysvětlíme si, proč je důstojné se do divadla obléct vhodně a proč si nevzít například džíny či vytahané tričko. Děti dostanou dostatek prostoty k vyjádření svých názorů a zkušeností – jak se oblékají do divadla? Výsledné obrázky si vystavíme na viditelné místo.

2) Název činnost: ZHLÉDNUTÍ POHÁDKY „MACH A ŠEBESTOVÁ – VZORNÉ CHOVÁNÍ“

Konkretizované očekávané výstupy, záměry:

- Dítě si pohádkou upevní již získané informace z projektu
- Dítě si uvědomuje, že ne všichni dodržují vhodné společenské chování
- Dítě chápe důležitost dodržování zásad správného společenského chování
- Dítě se orientuje v pravidlech vhodného chování v různých situacích

Motivace: Podíváme se společně na krátkou pohádku o vzorném chování, ve které nás budou doprovázet Mach, Šebestová a Jonatán

Čas: cca 30 min

Pomůcky a potřeby: <https://www.youtube.com/watch?v=BgWAffSKnh0>

Popis průběhu dané aktivity: Pustíme si krátkou pohádku (viz výše) o vzorném chování

Vyhodnocení (reflexe, evaluace dílčí činnosti): Po skončení si s dětmi řekneme, co jsme se dozvěděli nového, co jsme již věděli apod. Můžeme sdělit své osobní zkušenosti atd.

(Ve videu jsme slyšeli např. - muž se k ženě chová hezky; pán pustí ženu v tramvaji sednout. Koho dalšího je vhodné pustit v MHD sednout?)

3. DEN – AKTIVITY

Název činnost: DRAMATIZACE – „NÁVŠTĚVA“ RESTAURACE A SPRÁVNÉ STOLOVÁNÍ

Konkretizované očekávané výstupy, záměry:

- Dítě chápe, jak se správně chovat v restauraci
- Dítě získá poznatky z oblasti slušného chování v restauraci
- Dítě umí používat příbory, ubrousek (správné stolování)
- Dítě chápe zásady společenského chování

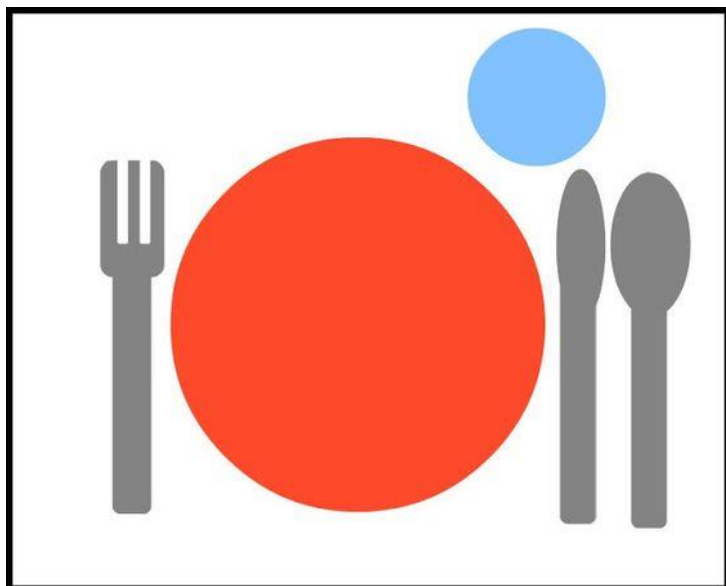
Motivace: Víte, jak se chovat, když jdeme do restaurace? Zkusíme si takovou scénku zahrát!

Čas: 1 hod

Pomůcky a potřeby: žádné, hraje se ve skupinkách dle aktuálního počtu dětí (ideálně ale 3 děti v jedné skupince)

Popis průběhu dané aktivity: Děti se rozdělí do skupinek. Jednotlivá skupinka má za úkol zahrát pro ostatní scénku, kdy přijde pár do restaurace. Třetí ve skupince je číšník. Scénka nám má ukázat, jak se správně zachováme v restauraci, na co dbáme, co děláme a co je naopak společensky nevhodné.

Vyhodnocení (reflexe, evaluace dílčí činnosti): Až se všechny skupinky prostřídají, uděláme si reflexi. Každou jednotlivou skupinku paní učitelka spolu s ostatními dětmi zhodnotí a řekne se, co bylo společensky správně. Shrneme si odpovědi na tyto otázky: **Kdo vchází první do dveří?** (*Chlapec, aby dívku uvedl*). **Má chlapec pomoci dívce se svléknutím kabátu?** (*Ano.*)

4. DEN – MEZIGENERAČNÍ NÁVŠTĚVA

Název činnost: NÁVŠTĚVA SENIORŮ V DOMOVĚ S PEČOVATELSKOU SLUŽBOU

Konkretizované očekávané výstupy, záměry:

- Dítě rozlišuje vhodnost oslovení i tykání a vykání
- Dítě umí spolupracovat s dospělým
- Dítě respektuje dospělého, komunikuje s ním vhodným způsobem
- Dítě zvládne navázat kontakt s dospělým

Motivace: Jsme šikovní, už jsme se naučili, jak se správně chovat. Vydáme se společně do pečovatelského domu, kde potěšíme svojí návštěvou seniory.

Čas: celé dopoledne

Pomůcky a potřeby: před samotnou návštěvou děti vyrobí malý dáreček či namalují obrázek pro seniory

Popis průběhu dané aktivity: Předem si tuto aktivitu a návštěvu seniorů dobře naplánujeme a zajistíme s pečovatelským domem. Zvážíme zdravotní stav jak seniorů, tak dětí. Pokud to počasí dovolí, upřednostníme návštěvu ve venkovním areálu (v zahradě domova). Samozřejmě tento plán také konzultujeme s rodiči dětí. S dětmi se společně vydáme MHD (zopakujeme si tak pravidla slušného chování během cesty) do blízkého domova seniorů, kde děti potěší starší lidi – jak samotnou návštěvou a donesením dárečku, tak zaspívání písničky, zarecitování básničky a také povídáním si s „babičkou a dědečkem“.

Vyhodnocení (reflexe, evaluace dílčí činnosti): Proč je důležité dělat radost (nejen) starším lidem? Jak jsme se při této aktivitě cítili? Co jsme si uvědomili? Potěšilo by vás jednou, až budete sami ve vyšším věku, pokud by vás někdo takto navštívil? Navštěvujete vy sami vlastní babičku a dědečka? Jak jinak můžeme pomáhat druhým v různých situacích a jak se při tom slušně chováme?

5. DEN – ZÁVĚR – SHRNU TÍ

1) Název činnosti: ZÁVĚREČNÝ „KVÍZ“ SLUŠNÉHO CHOVÁNÍ

Konkretizované očekávané výstupy, záměry:

- Dítě si upevní informace, které získal
- Dítě umí uplatňovat návyky společenského chování
- Dítě chápe pravidla slušného chování
- Dítě důvěřuje svým znalostem

Motivace: Na závěr našeho projektu si pro připomenutí ověříme znalosti v oblasti slušného chování formou ústního kvízu *ANO – NE*. Na závěr každé dítě namaluje aktivitu, která se mu za celý týden líbila nejvíce.

Čas: 1 hod

Pomůcky a potřeby: papír a pastelky

Popis průběhu dané aktivity: Děti sedí v kroužku, paní učitelka pokládá dětem otázky typu: „Pouštíme v tramvaji sednout starou paní? Chodíme do divadla ve špinavých kalhotách? Apod.“

Vyhodnocení (reflexe, evaluace dílčí činnosti): Společně si o otázkách povídáme, dáváme prostor pro vyjádření názoru každého dítěte.

2) Název činnosti: NAUČENÍ PÍSNÍČKY „ETIKETA“ (VIZ ODKAZ), TEMATICKÉ PRACOVNÍ LISTY A BÁSNÍČKA „SLUŠNÉ CHOVÁNÍ“ (VIZ PŘÍLOHY)

Písnička: <https://www.youtube.com/watch?v=cLK7hmcISDs>

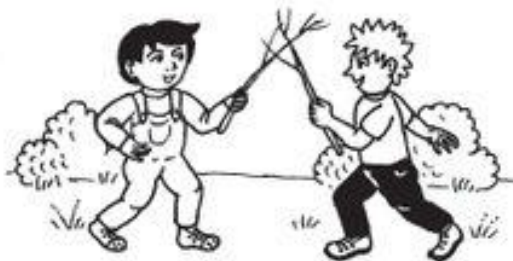

PŘÍLOHY PROJEKTU

JAK SE SPRÁVNĚ CHOVÁME V NAŠÍ ŠKOLCE

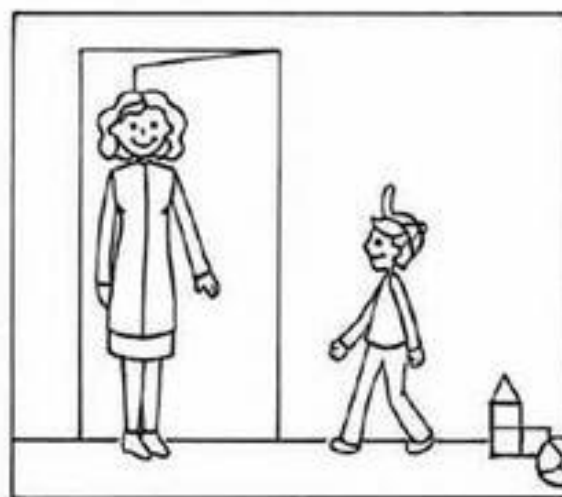
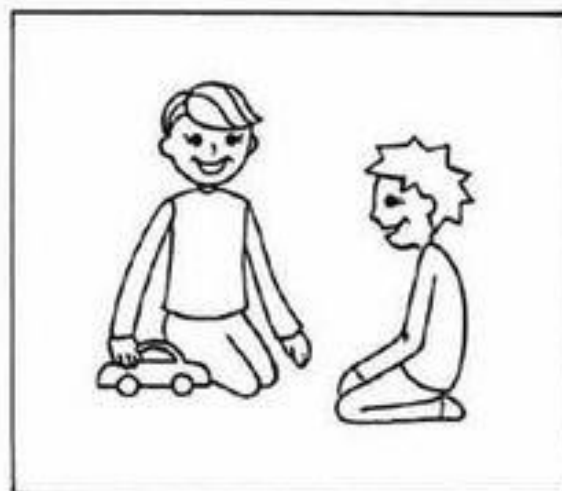
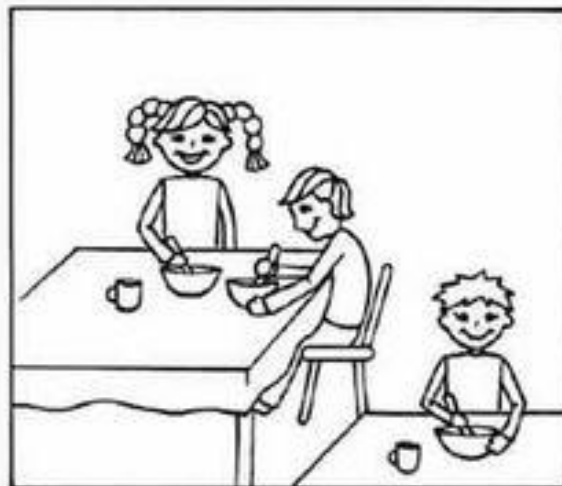
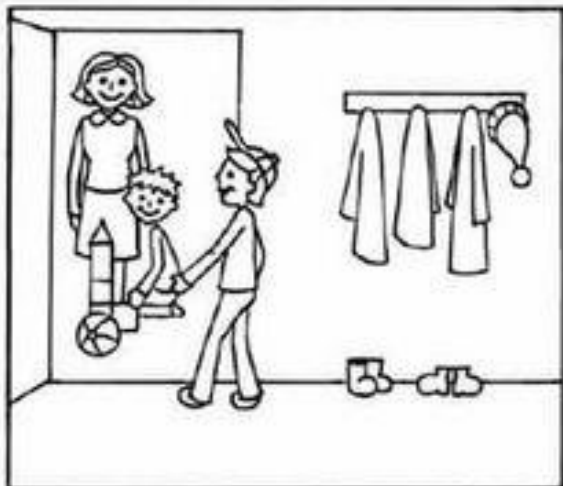
Co je správně, vybarvi. Nakresli usměvavý obličej k situacím, při kterých se děti chovají bezpečně, a smutný obličej k těm, při nichž si mohou ublížit.

→ SLUŠNÉ CHOVÁNÍ ←

Postupuj obrázek za obrázkem zleva doprava, shora dolů a připomeň si, co je správné v každé situaci říci. Nezapomínej na to ani v opravdovém životě.

Slušné chování

*Jestli se chceš slušně chovat,
musíš za vše poděkovat.*

*Když chceš nutně něco mít,
musíš o to poprosit.*

*Dobré ráno, dobrý den,
bez rozdílů říkej všem.*

*Při kašli i při zívání
si svá ústa zakryj dlaní.*

*Na čistotu vždycky dbej,
před jídlem se umývej!*

*Každý den si čistí zuby,
nenadávej, nebuď hrubý.*

*Rozdělit se neváhej,
druhým lidem pomáhej.*

*Jazyk nikdy nevyplazuj,
věci na zem nepohazuj.*

*V autobuse bez váhání
vždy pusť sednout starší paní.*

PRAVIDLA SPOLEČENSTVÍ

JSMĚ ZDVOŘILÍ
Při příchodu do třídy pozdravíme paní učitelku a děti. Při odchodu z mateřské školy se s nimi rozloučíme.

UMÍME POŽÁDAT DRUHÉ DÍTĚ NEBO PANÍ UČITELKU O POMOČ, KDYŽ POMOČ POTŘEBUJEME

MÁME SE RÁDI, JSME KAMARÁDI

CHRÁNÍME VŠE ŽIVÉ I PŘÍROU KOLEM NÁS

V LOŽNICI SE CHOVÁME TÍŠE A I VE TŘÍDĚ SE DOMLOUVÁME KLIDNÝM HLASEM.

KDYŽ JEDEN MLUVÍ, OSTATNÍ DĚTI POSLUCHAJÍ.

RÁDI SE UČÍME NOVÉ VĚCI JSME ŠIKOVNÉ DĚTI

OSOBNÍ VĚCI UKLÁDÁME NA SVĚ MÍSTO, KTERÉ JE OZNAČENO ZNAČKOU. HRAČKY A POMŮCKY UKLÁDÁME NA URČENÉ MÍSTO

UMÍME SE NA POŽÁDÁNÍ ROZDĚLIT O HRAČKU S OSTATNÍMI DĚTI VE TŘÍDĚ

CHOVÁME SE K SOBĚ PĚKNĚ A VYCHÁZÍME SI VSTŘÍC

POČTENÍ A ČTENÍ DOKONČÍME

DODRŽUJEME HYGIENICKÉ NÁMŮRY

POUŽÍVÁME ŠROVNĚNÍ PROSTŘEDÍ

Z MATEŘSKÉ ŠKOLY SI PŘINEŠLI

I POZDĚJI JEŠTĚ POTĚŠÍ

VE SVĚM OKOLÍ

JSME SI PŘINEŠLI Z DOMU